

A munkahelyi biztonság és egészségvédelem egyetemi oktatásba történő beépítésével kapcsolatos kihívások és lehetőségek – Jelentés összefoglalója

Bevezetés

A jövő mérnökeinek, építészeinek, egészségügyi szakembereinek, valamint a vállalkozások irányítóinak és vezetőinek munkájuk során figyelembe kell venniük a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi szempontokat. Ez a jelentés (1) és az abban leírt esetek arról tanúskodnak, hogy a munkahelyi biztonság és egészségvédelem egyetemi szintű oktatásba történő beépítése során – az oktatás egyéb szintjeivel összehasonlítva – több kihívással kell szembenézni. A leírt esetek azonban azt is bizonyítják, hogy számos tudományágban, különböző módokon lépések történtek a munkahelyi biztonság és egészségvédelem egyetemi oktatásba történő beépítése érdekében. A leírt esetek továbbá azt is bemutatják, hogy a körülményektől függően számos megközelítés alkalmazható és számos lehetőséget lehet kihasználni.

Kihívások

Fontos, hogy ismerjük a munkahelyi biztonság és egészségvédelem egyetemi szintű oktatásba történő beépítéséhez kapcsolódó egyes kihívásokat.

Ezek a kihívások a következők:

- az egyes egyetemekkel, egyetemi karokkal és egyetemi oktatókkal kialakított partnerség szükségessége;
- az egyetemi oktatók meggyőzése a munkahelyi biztonság és egészségvédelem oktatásának fontosságáról;
- a már így is magas igények és az egyetemi képzési időre nehezedő egyre nagyobb nyomás;
- a megfelelő egyetemi szintű, munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi oktatási anyagok hiánya;
- a munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozóan gyakorlati, aktív tanulási módszerek bevezetése egy olyan tanulási környezetben, amelyben az elméleti tanulási módszerek az uralkodók;
- hogyan kell nagyszámú hallgatóságot megszólítani;
- munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi szakértelemmel és/vagy aktív és részvételen alapuló oktatási szakismeretekkel rendelkező, egyetemi szintű oktatói személyzet hiánya;
- oktatási erőforrások megosztása egy olyan környezetben, ahol az információ megőrzése komoly hagyomány a szellemi tulajdon kultúrájában;
- annak az időtartamnak a hossza, amíg a változtatások a tantervben is tükröződnek;
- a munkahelyi biztonság és egészségvédelem egyetemi szintű oktatásának kialakítására és biztosítására szolgáló pénzeszközök hiánya az iskolai szinthez képest, beleértve a kísérleti projektek finanszírozását is;
- új kapcsolatok kialakítása minisztériumi szinten, ahol különböző minisztériumok fogják át az iskolákat és egyetemeket;
- az a folyamatosan fennálló szükségszerűség, hogy az egészségvédelem és a biztonság kultúráját az egyetemeken belül tökéletesíteni kell.

Az integrációt elősegítő háttértényezők

Bizonyos háttértényezők elősegítik a munkahelyi biztonság és egészségvédelem egyetemi szintű oktatásba történő beépítését.

(1) A jelentés: *A munkahelyi biztonság és egészségvédelem beépítése az egyetemi oktatásba*: <http://osha.europa.eu/en/publications/reports/tewe09007enc/view>.

A beépítés valószínűbb:

- azokon a területeken, ahol a nemzeti munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi jogszabályok bizonyos szakemberekre – például az építési projektekben részt vevőkre – meghatározott kötelezettségeket rónak;
- ahol a biztonsági technikusokra vonatkozó képzési szabályokat jogszabályok írják elő, és ebbe beletartoznak az egyetemi szintű tanulmányok;
- ahol helyben van a munkahelyi biztonság és egészségvédelem iránt elkötelezett felsőoktatási egység; ennek valószínűsége a műszaki egyetemeken a legnagyobb;
- ahol a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi hatóság vagy munkahelyi biztosítási szerv képzési szerepet is ellát, amelybe beletartozhat az egyetemeknek nyújtott támogatás;
- azokon a területeken, ahol az egyetemnek meghatározott munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi feladatai vannak, például a hallgatók laboratóriumi gyakorlatuk vagy szakmai gyakorlatuk alatti biztonságával kapcsolatban.

Sikertényezők

A leírt esetek a munkahelyi biztonság és egészségvédelem egyetemi szintű oktatásba történő beépítésének megközelítésére javasolnak néhány módszert és eszközt. Például:

- Kezdeti lépésként az együttműködéshez találni kell, és **meg kell nyerni néhány fogékony személyt** és intézményt.
- **Együttműködésben kell dolgozni**; nem szabad parancsolónak lenni.
- **Figyelni kell a már meglévő tantervi igényekre** és az egyetemi képzési időre nehezedő nyomásra.
- A munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi oktatást bizonyos **kulcsfontosságú szempontokra** kell korlátozni.

- **A munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi témákat a tanulmányokba kell beágyazni**, nem külön kurzus keretében kell oktatni, különösen akkor, ha nagyon kevés lehetőség nyílik további modulok hozzáadására.
- **Megfelelő munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi oktatási anyagokat** kell rendelkezésre bocsátani, amelyek arra a tanulmányi területre vonatkoznak, amelybe beépítik azokat, és amelyek illenek a téma oktatásának módjához.
- **Valóságos eseteket** kell felhasználni, és keresni kell a problémamegoldási módszerek, **aktív tanulás** stb. bevezetésére szolgáló módokat.
- **Az egyetemi oktatóknak segítséget** kell nyújtani abban, hogy az anyagokat hogyan tudják eredményesen használni.
- A gyakorlati munkára vonatkozó **biztonsági utasítások ismertetését** fel kell használni arra, hogy az adott hallgatóknak átfogóbb üzenetet közvetítsenek a megelőzési kultúráról.
- **Az e-tanulást és az elektronikus forrásokat** fel kell használni az előadótermi oktatás támogatására és kiegészítésére, valamint szélesebb körben elérhetővé kell tenni azokat a távoktatás számára.
- A hallgatók motiválása érdekében a **munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi** tanulmányoknak az elismert diploma stb. **végző minősítésének** vagy elnyerésének részévé kell válnia.
- **Az ütemezést helyesen kell meghatározni.** Az egyetemnek vagy egy meghatározott szakmának késznek kell lennie arra, hogy befogadja a változtatásokat, és erre a megfelelő módot kell választani. Például ha a jövőbeli egyetemi végzettségűeket érintő tantervet vagy stratégiákat megváltoztatják, érdemes megfontolni e tárgyban az egyeztetéseket.
- Az egyetemi szintű tantervről **tárgyalni kell a szakmai szövetségekkel.**
- **Fel kell tárnai a partnerségeket:** egyetemek, kutatóintézetek, biztonsági hatóságok, biztosítótársaságok és az ipar közötti együttműködést.
- **A munkahelyi biztonságra és egészségvédelemre vonatkozóan elő kell mozdítani, és meg kell könnyíteni az összes egyetemet bevonó megközelítést**, amelyben a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi oktatás/kockázatokról szóló oktatás összekapcsolódik a biztonságos és egészséges munkahelyi/oktatási környezettel, az egyetemi személyzet minden tagja és minden hallgató vonatkozásában, és amely az egyetem teljes személyzetét és a hallgatókat tevékenyen bevonja a folyamatba.

Nyolc további ötlet:

- **Az egyetemi szintű oktatási források megosztásához** létre kell hozni egy **adatbázist**.
- **Ha már folyik valamiféle munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi oktatás**, például a fenti háttéranyagok miatt, ezt kiindulási pontként kell felhasználni a munkahelyi biztonság és egészségvédelem más karokon történő általánosabb bevezetéséhez.
- Ahol a **helyi vállalkozások** együttműködnek az egyetemekkel, arra kell ösztönözni őket, hogy a hallgatóknak szóló tevékenységeikbe (előadások tartása, hallgatói látogatások vagy kihelyezések) építsék be a munkahelyi biztonságot és egészségvédelmet.
- **Fel kell használni a munkahelyi biztonság és egészségvédelem iskolai oktatásba** történő beépítése során és a fiatal munkavállalók képzése terén követendő helyes gyakorlatokból szerzett tapasztalatokat, és azokat hozzá kell igazítani az egyetemi szinthez.
- Ki kell használni a „modulokra épülő oktatás” egyre elterjedtebb alkalmazásából eredő lehetőséget, és ki kell dolgozni egy **külön munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi modult**.
- **A szakképzési módszereket** és forrásokat **alkalmassá** kell tenni az egyetemi szintű alkalmazásra.

- Ösztönözni kell a **munkáltatókat** arra, hogy a **munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi ismereteket a toborzás során vegyék figyelembe.**
- **Az üzleti iskolákat** támogatni kell abban, hogy a **munkahelyi biztonságot és egészségvédelmet, valamint a gazdasági eredményességet vegyék fel** kutatási és konferenciaprogramjaik közé.

Gyakorlati példák

Amikor a spanyolországi Salamancai Egyetem bevezette a munkahelyi biztonság és egészségvédelem technikai mesterképzést, kihasználva a lehetőséget, a regionális kormányzat támogatásának megnyerésével egyúttal valamennyi végzős hallgató számára CD-ROM-on és az interneten rendelkezésre bocsátottak néhány alapvető, munkahelyi biztonság és egészségvédelem témájú forrást.

Az üzleti tanulmányokra vonatkozó esetek közzététele érdekében az USA Nemzeti Biztonsági Tanácsa (National Safety Council) a Robert Campbell kiválósági díjat osztja ki olyan üzleti esetekben, amelyek egészségvédelmi és biztonsági, valamint gazdasági eredményességről tanúskodnak. A díjnyertes példákat átdolgozzák úgy, hogy megfeleljenek a legjobb üzleti iskolák esettanulmányi modelljének, és együttműködnek az egyes egyetemi oktatókkal annak érdekében, hogy a források használatára ösztönözzék őket.

Az Egyesült Királyságban a nemzeti munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi hatóság finanszírozásában az Egészségvédelmi és Biztonsági Laboratórium (Health and Safety Laboratory) együttműködött a Liverpooi Egyetemmel annak érdekében, hogy a munkahelyi biztonság és egészségvédelem elemeit bevonják az egyetemi mérnökképzésbe. Ez magában foglalta az aktív oktatási módszerek és valódi baleseti esettanulmányok használatát.

Németországban több egyetemet átfogó karok dolgoznak partnerségben azzal a céllal, hogy összegyűjtsék, és közösen használják az ismereteket és forrásokat annak érdekében, hogy kidolgozzák és megosszák az e-oktatás forrásait (NOP-online és KMR „Veszélyes anyagok a laboratóriumi kurzusokon”).

Írországban, a dublini Technológiai Intézetben (Dublin Institute of Technology) a biztonsági szolgálatok a diákszervezeteket egy részvételen alapuló megközelítésbe vonják be, amelynek célja annak biztosítása, hogy az egyetem teljesítse munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi kötelezettségeit, további célja pedig a munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi kultúra előmozdítása.

A franciaországi Lacobus versenyben az építészhallgatóknak a munkahelyi biztonságot és egészségvédelmet bele kell foglalniuk az építészeti restaurálási projektek terveibe. Más franciaországi projektekben a mérnökhallgatók és az építészhallgatók együtt dolgoznak projekteken.

Általános következtetések

Végző soron egy olyan, az „összes egyetemet bevonó” megközelítést kell kidolgozni, amelynek célja a biztonságos és egészséges munkahelyi és oktatási környezet létrehozása, és ezt a kockázatokról szóló oktatással össze kell kapcsolni. A megközelítésnek a kockázatok megelőzését célzó munkahelyi biztonsági és egészségvédelmi irányítást össze kell kapcsolnia a tudatosítással, valamint a tudás, a szakértelem és a biztonságos hozzáállás és magatartás kialakításával a hallgatók és az egyetemi személyzet körében, beleértve az egyetemi oktatókat, valamint a technikai, igazgatási és támogató személyzetet. A helyes gyakorlatok és beavatkozások meglévő példáinak egyetemi szintre emeléséhez támogatásra van szükség, valamint szükség van az ötletek és a konkrét eszközök egymás közötti cseréjére is.

Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség

Gran Vía, 33, 48009 Bilbao, SPANYOLORSZÁG

Tel. +34 944794360, Fax +34 944794383

E-mail: information@osha.europa.eu

© Európai Munkahelyi Biztonsági és Egészségvédelmi Ügynökség. A sokszorosítás a forrás feltüntetésével engedélyezett. Printed in Belgium, 2010

